

Els de Sant Just Desvern, "rifenyos"

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat

Coordenades:

Latitud: 41.386161691213

Longitud: 2.0755955280954

UTM Est (X): 422712

UTM Nord (Y): 4582038

Classificació

Número de fitxa 08221 - 365

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Tradició oral

Estil / època: Contemporani Popular

Segle XX

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Social

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa David Torres Rodríguez - Kuanum

Data de registre de la fitxa: dc., 11/06/2025 - 19:23

Descripció

"Rifenyos" és el malnom amb el qual són coneguts popularment els habitants de Sant Just Desvern. L'origen d'aquest gentilici no és clar, i té diverses teories que adjudiquen el nom a com els veïns d'Esplugues de Llobregat anomenaven als de Sant Just Desvern.

La teoria més acceptada es remunta al primer quart del segle XX, moment en el qual Espanya mantenia una guerra colonial amb els territoris africans del Rif. Durant el conflicte, els soldats espanyols eren sorpresos pels ràpids atacs dels rifenys, atacs que tingueren la màxima conseqüència en la derrota a la batalla batejada amb el nom del Desastre d'Annual, entre el 22 de juliol i el 9 d'agost de 1921.

L'habilitat dels rifenys en els seus atacs contra les tropes espanyoles, es va traslladar a l'actitud dels joves de Sant Just quan apareixien en els envelats de festa major de la veïna i rival població d'Esplugues de Llobregat. El fet és que els nois santjustencs eren els que treien primer a ballar a les noies d'Esplugues, hàbils, ràpids i efectius com els rifenys, deixant als espluguins sense públic femení per ballar.

Altres teories afirmen que el malnom va néixer perquè en la majoria dels casos els santjustencs podien pagar l'exempció d'anar a la guerra del Rif; hi ha qui diu que no hi hagué voluntaris per anar a la guerra i d'aquí sorgí que els de Sant Just eren pro rifenys; que a Sant Just els nois tenien la pell fosca com els habitants del Rif i quan arribaven a Esplugues els hi deien ja venen els rifenys de la Càbila, al ser molts treballadors del camp; o fins i tot, que el nom prové de la presència del turó de la Penya del Moro (amb aquest qualificatiu es denominava als rifenys de manera popular) al terme municipal de Sant Just.

Història

El 26 d'abril de l'any 2008 Sant Just Desvern batejà la bèstia de foc, del seguici popular i festiu del municipi, amb el nom de Drac Rifenyo. Aquest petit gest és un exemple de l'orgull identitari de la població amb el malnom originat al primer quart del segle XX.

De l'any 2012 al 2021 va funcionar un bar a Sant Just que portava per nom La Tasca dels Rifenys.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Paremiologia catalana comparada digital](#)

[El gentilici d'Esplugues](#)

[El Rifenyo fa cinc anys i ho celebra amb altres bèsties de foc del Baix Llobreg...](#)

<https://catadememoriasenmovimiento.blogspot.com/2015/01/ferran-rane.html>

[CATA DE MEMORÍAS 2015](#)

